



Tjänsteskrivelse

Datum: 2025-03-18

Diarienummer: 2025:86

Enhet/Verksamhet: Säkerhetssamordningen

Ansvarig chef: Jan-Erik Eriksson, Mattias Larsson

Handläggare: Ida Andersson, Enhetschef Säkerhetssamordningen

Årlig uppföljning av kommunernas arbete med krisberedskap och civilt försvar – verksamhetsåret 2024

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen tar del av sammanfattning av uppföljning av LEH som skickats in till Länsstyrelsen avseende år 2024.

Sammanfattning av ärendet

Enligt lag (2006:544) om kommuners och regioner åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH) ska en årlig uppföljning göras av verksamheten. Uppföljningen skickas in och sammanställs av Länsstyrelsen i Värmland som rapporterar vidare till Myndigheter för samhällsskydd och beredskap (MSB).

Syftet med uppföljningen är att skapa en översiktlig regional och nationell bild över kommunernas verksamheter inom området samt ge stöd till Länsstyrelsen i deras fördjupande uppföljningsarbete.

Uppföljningen av LEH utgör en del av den årliga nationella uppföljning som MSB genomför enligt sin instruktion och som rapporteras till Regeringen. Detta för att säkerställa att kommunerna får effekt av de tilldelade statliga bidragen för krisberedskap och civilt försvar.

Beslutsunderlag

Säkerhetssamordningens tjänsteskrivelse 2025-03-18

Politisk beredning av ärendet

Ärendet bereds av säkerhetssamordningen och det allmänna utskottet och beslutas därefter av kommunstyrelsen.



Förvaltningens beredning av ärendet

Arbetet med civil beredskap påverkas av den omvärld vi lever i. Under 2024 hade vi något färre lokala samhällsstörningar som påverka kommunen direkt, men desto fler nationella och globala händelser. Regeringens politik och agerande spelar också stor roll på vårt lokala arbete med civil beredskap. Det höga tempot i upprustningen av totalförsvaret innebär i praktiken att kommunen behöver ha en hög förmåga att omvärldsbevaka. Flera stora utredningar och lagförslag får en stor påverkan på kommunens framtida arbete.

Det finns tre områden som idag driver riskbilden i kommunen.

Klimatförändringar:

- Eda kommuns riskbild påverkas av ett förändrat klimat. Dels har nya risker tillkommit medan vissa befintliga risker har förvärrats. Hur robust vår kommun är beror på hur väl vi lyckas med att minska klimatförändringarna och anpassa oss till det nya klimatet. Vi behöver säkerställa att riskbilden finns med tidigt i planprocesser, redan bebyggda områden kan behöva anpassas och i vissa fall behöver vi lära oss att leva med risken. Dvs. ha en god beredskap. Våra samhällsviktiga verksamheter arbetar aktivt med att säkerställa sin robusthet, oavsett vilken risk eller hotbild de står inför. Att aktivt arbeta för att minska klimatförändringar kommer spela stor roll för kommunens framtida riskbild.

Påverkansförsök

- Vi lever i en global värld där polarisering och splittringar även drabbas oss lokalt. Ett hårt debattklimat och digitalisering har förflyttat gränserna för vad som är anses vara normalt att säga till varandra. För oss i kommunen hanterar vi en stor mängd ärenden där man på ett eller annat sätt försöker påverka både tjänstemän och politiker i sitt beslutsfattande. Att kunna påverka beslut är i sig viktigt i en demokrati, men det behöver ske inom de ramar vi bestämt. När påverkan sker genom hot, hat och trakasserier behöver kommunen tydligt markera.
- Påverkansförsök sker även från andra stater och kallas ibland gråzonsproblematik. Det finns ett 20-tal aktörer som på olika sätt försöker påverka Sverige. Ryssland, Kina och Iran är de tre stater som framför allt pekas ut. Dessa stater drar sig inte för att använda olovliga metoder för att på olika sätt påverka vårt statsskick. Ryssland har ett tydligt mål och det är att splittra Europa och väst.

Informationssäkerhet

- Att skydda vår information blir allt viktigare. I en tid där vi vill digitalisera behöver vi ha en tydlig inriktning hur de ska ske på ett säkert sätt. Främmande



makt och andra aktörer testat dagligen att på olika sätt störa, beslagta och även förstöra information eller den infrastruktur vi är beroende av.

Ovan presenterad risk- och hotbild har under 2024 påverkat verksamheternas arbete enligt lag om extraordinära händelser (LEH).

Kommunens tillämpning av LEH

De inlämnade indikatorerna för LEH är sekretessbelagda enligt OSL 18 kap. 13§ och bifogas därför inte som underlag. Nedan följer en sammanfattning av kommunens svar.

Enligt LEH finns ett antal aktiviteter som ska genomföras för att möta lagen. Förvaltningen har gjort den tolkningen att ett systematiskt arbetssätt genom att använda kontinuitetshantering som grundmetod är det mest rationella sättet att möta lagen, men även de nya förutsättningar som kommer från den statliga styrningen under ett år. Kontinuitetshantering syftar till att identifiera vilka kritiska beroende som finns i våra samhällsviktiga verksamheter, för att därefter säkerställa att vi har en plan B om resursen försvinner. Genom att jobba systematiskt med kontinuitetshantering skapar vi robusta verksamheter.

Verksamheterna har pekat ut två områden att samverka kring. Trygghetspunkter och reservkraft. Arbetsgrupperna har tagit framsteg under året. Målet är att det ska finnas framtagna trygghetspunkter till sommaren 2025 för att därefter kommunicera ut till allmänheten. Arbete med reservkraft har anpassats till Energimyndighetens styrning.

Under 2024 utbildades flera nyckelfunktioner inom civilt försvar. Kommunen har arbetat vidare med att ta fram beredskapsplaner för höjd beredskap. Arbetet sker i workshopform och verksamheterna prioriteras för att möta arbetet som sker på nationell nivå.

Kommunens förmåga ska bland annat nås genom de aktiviteter som finns beskrivna i utbildning- och övningsplanen. Några exempel på utbildningar är: stabsmetodik och ledarskap vid kris, kriskommunikation, systematisk informationssäkerhet, pågående dödligt våld och påverkansförsök, utbildning för frivilla resursgruppen, regional samverkanskurs och beredskapsveckan. Eda kommun har under 2023 och 2024 gjort en satsning på att utbilda alla chefer i stabsmetodik. Några mindre övningar så som rapporteringsövning, och table top-övningar har gjorts under 2024.

Under 2024 har projektet ”Systematiskt informationssäkerhetsarbete (LIS)” pågått. Syftet är att möta behovet av säkerhet i digitaliseringen samt den kommande lagstiftningen i NIS2-direktivet. Arbetet med systematisk informationssäkerhet kan liknas med arbetsmiljöarbetet. Det krävs en organisation på plats och att det avsätts tid att arbeta med frågan. Projektet kommer under 2025 lämnas över för förvaltning.



Ekonomisk konsekvens/finansiering

Förslaget kräver inte någon finansiering och får således inte någon ekonomisk konsekvens.

Beslutet skickas till

För kännedom

Enhetschef Säkerhetssamordningen, Ida Andersson

För åtgärd

-



Allmänna utskottet

Protokollsutdrag 2025-04-07

§ 33 Årlig uppföljning kommuner LEH 2024

Diarienummer: KS/2025:86

Allmänna utskottets beslut

Allmänna utskottet föreslår kommunstyrelsen ta del av sammanfattningen av uppföljning av LEH som skickats in till Länsstyrelsen avseende år 2024.

Sammanfattning av ärendet

Enligt lag (2006:544) om kommuners och regioner åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH) ska en årlig uppföljning göras av verksamheten. Uppföljningen skickas in och sammanställs av Länsstyrelsen i Värmland som rapporterar vidare till Myndigheter för samhällsskydd och beredskap (MSB).

Syftet med uppföljningen är att skapa en översiktlig regional och nationell bild över kommunernas verksamheter inom området samt ge stöd till Länsstyrelsen i deras fördjupande uppföljningsarbete.

Uppföljningen av LEH utgör en del av den årliga nationella uppföljning som MSB genomför enligt sin instruktion och som rapporteras till Regeringen. Detta för att säkerställa att kommunerna får effekt av de tilldelade statliga bidragen för krisberedskap och civilt försvar.

Beslutsunderlag

Säkerhetssamordningens tjänsteskrivelse 2025-03-18

Efter beslut i kommunstyrelsen skickas det till

För kännedom

Enhetschef Säkerhetssamordningen, Ida Andersson

För åtgärd

-